

Μύθος και λόγος εις τα «περί» την ουσίαν (Γιώργος Καστρινάκης)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Δεκεμβρίου 11, 2018

Υπάρχει μιὰ μυθοπλασία στὴν ὁποία ἀρέσκεται νὰ εὐπιστεῖ ἱκανὸς ἀριθμὸς συμπολιτῶν μας. Ἡ μυθοπλασία περὶ «ἀμύθητου» εὐρους **ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας**, πόρων ἢ εὐχέρειας.

Εὐπιστεῖ μάλιστα ἀκόμα καὶ ὅταν οἱ πέντε αἰσθήσεις του ἐπιμαρτυροῦν, ὁμοθυμαδόν, τὸ ἀντίθετο: Δὲν γίνεται νὰ μὴν ἔχει προσέξει, γιὰ παράδειγμα, πόσες δεκαετίες μεσολαβοῦν μεταξὺ τῆς ἔναρξης ἀγιογραφίσεως μιᾶς νέας ἐκκλησιᾶς, σὲ πόλη ἢ χωριό, καὶ τῆς ὀλοκλήρωσης τῶν ἐργασιῶν τῆς. Πόσοι ἔρανοι ἔχουν διεξαχθεῖ, ἐν τῷ μεταξύ, προκειμένου νὰ συγκεντρωθοῦν, εὐρῶ πρὸς εὐρῶ, τὰ χρήματα γιὰ τὴν ἀμοιβὴ τοῦ ἀγιογράφου. Ἀλλὰ καὶ πόσο συντελεῖ ἡ πρόοδος τῆς εἰκονογράφησης στὴν πυκνότερη προσέλευση ἐκκλησιαζομένων ἐντὸς τοῦ ἐν λόγῳ ναοῦ – πόσο θεμελιῶδες, δηλαδή, ἀποδεικνύεται τὸ ζητούμενο ἐτοῦτο.

Ἐλέγχει τὰ δρώμενα λοιπὸν κάποιος... σκοτεινὸς κύκλος ἰθυόντων ὁ ὁποῖος προκρίνει τὴ συσσώρευση χρήματος κατὰ βάρος, αὐτοῦ καθαυτοῦ, τοῦ ἰδρυτικοῦ ἐπιποθούμενου τῆς ἐκκλησιαστικῆς συναντήσεως; Ἀναδύεται μήπως μιὰ τόσο ἀβυσσαλέα παράνοια μεταξὺ προσώπων ταγμένων στὴν εὐχαριστιακὴ ἀγωγή τῆς ζωῆς τους; Ἐνεργεῖ τόσο αὐτοζημιωτικὰ ἐν τέλει ἡ συνείδηση ὅσων ὀρίζουν ὡς ἐκχύλισμα τῆς χαρᾶς τοὺς τὸν ὕμνο;

Ἡ μήπως, πολὺ προφανέστερα, ἔχει ἀδρανοποιηθεῖ πρὸς στιγμὴν ἡ συλλογιστικὴ λειτουργία ὅσων – ἀντίθετα – προσχωροῦν χαρωπὰ σὲ μιὰ σκανδαλοθηρικὴ (περὶ ἐκκλησιαστικῶν κεκτημένων) ἀντίληψη;

Ὅταν ἐκεῖνος ποὺ εὐπιστεῖ στὴ ρητορεία περὶ "ἀτίμητου πλούτου" εἶναι "ἀπλὸς πολίτης" τοῦ τόπου, φανερώνει βέβαια πόσο **ἔχει ὁ ἴδιος ἀνάγκη** νὰ νομίσει ὅτι τὸν περιβάλλει ἕνα πανταχόθεν διαβλητὸ περιβάλλον, ὥστε νὰ συμπεράνει ἀπρόσκοπτα ὅτι **οἱ προσωπικὲς του ἀτασθαλίαι ἀνατέλλουν ἀσήμαντες. Τὸν συμφέρει νὰ εἶναι συμφεροντολόγος ὁ... ἄλλος.**

Ὅταν ὅμως ὁ φορέας αὐτῆς τῆς πεποίθησης εἶναι "διανοούμενος", καὶ δὴ "προοδευτικός", τὸ φαινόμενο περιπλέκεται: Ἀποκλείεται νὰ μὴν ἔχει προσέξει, ἅς ποῦμε, ὅτι τὸ οἰκεῖο του κόμμα ἐκδίδει καθημερινὴ ἐφημερίδα, ἐνῶ ὁ ἐκκλησιαστικὸς χῶρος δὲν ἐξοικονομεῖ τὰ ἀναγκαῖα γιὰ μιὰ τέτοια του χρεῖα. Ἀποκλείεται νὰ μὴν

Έχει προσέξει, συναφώς, ότι τὸ ἴδιο οἰκεῖο του κόμμα συντηρεῖ ἕναν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ μὲ ἱκανοποιητικῶς ἀμειβόμενα στελέχη – καὶ πάντως ὄχι μὲ ἀπολαβὲς στὰ ὄρια τοῦ κατώτατου νομοθετημένου μισθοῦ, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν σταθμὸ τῆς Ἰεράς ἐν Ἑλλάδι Συνόδου – προκειμένου τὸ ἔργο τους νὰ περαιοῦται μὲ ζήλο. Ἀποκλείεται νὰ μὴν ἔχει προσέξει, ἀκόμα, ὅτι οἱ ἐφημερίδες μὲ τὴν ὑψηλότερη κυκλοφορία (ἀκραιφνῶς "προοδευτικὲς" καὶ αὐτές) προσφέρουν δυσθεώρητες ἀμοιβὲς στὰ στελέχη τοῦς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἄνεσης ποὺ τοῦς παρέχει – παρεκτὸς τῶν ἀμέσων κρατικῶν ἐνισχύσεων – ἕνας διαρκῶς κλιμακούμενος ὑπερδανεισμός (χωρὶς οὐδεμίαν προοπτικὴν ἐπιστροφῆς τῶν δανείων) ἐκ μέρους κρατικῶν καὶ ἰδιωτικῶν τραπεζῶν ὥστε, ἀφ' ἑνός, νὰ διαβιβάζουν "παντὶ καιρῶ" μιὰ πρωταρχικῶς ἀπο-ιεροποιητικὴ ἀγωγή στὴν ἡμεδαπὴ κοινωνία καί, ἀφ' ἑτέρου, νὰ ἐπιτάσσουν μιὰ θεμελιοκρατικῶς ἀντιθρησκευτικὴ στρατηγικὴ στὴν ἐκάστοτε πολιτικὴ ἐξουσία της.

Ἀποκλείεται νὰ μὴν ἔχει προσέξει κυρίως ὅτι, ἀντὶ ὅλων ἐτούτων τῶν δράσεων ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Ὄργανισμὸς μεριμνᾷ νυχθημερὸν νὰ διαθέτει, σχεδὸν ὅλα, τὰ οἰκονομικὰ ἔσοδα (ἀλλὰ καὶ ἀπαξάπασα, περίπου, τὴν τεράστια πράγματι ἐθελοντικὴ ἐργασία) ποὺ ἔχει **σὲ προκρίσεις φιλόανθρωπες καὶ ἐλεήμονα δρώμενα**.

Ἄς ἐπαναλάβουμε: Στὰ μάτια τοῦ στοχαζόμενου, εἰδικὰ παρατηρητῆ, ἀναδύεται μιὰ θεαματικὴ... ἀλληλομαχία μεταξὺ τῆς δοξασίας περὶ ἀμύθητου πλοῦτου καὶ τῆς μαρτυρίας μιᾶς ἐξόφθαλμης, τόσο, ὅσο καὶ πασίδηλης πραγματικότητας.

Κι ὅμως: Τὰ θεωρητικὰ του πορίσματα σωρεύονται, πεισματικά, **κατὰ βάρος πάσης πραγματικότητας...**

Τὸ φαινόμενο ὅποτε ποὺ χρήζει ἐπεξηγήσεως εἶναι μιὰ τέτοια, μόνο, κατάποση κάθε λόγου ἀπὸ τὸν *μύθο*.

Κατὰ βάθος τοῦ θέματος: Περμπουσία τῆς προκείμενης θεώρησης εἶναι βέβαια ὁ ὑπαινιγμὸς ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς Κατάφασης διαπιστώνονται, κατὰ συντριπτικὴν πλειοψηφία, ἰδιοτελεῖς – ποὺ θὰ πεῖ, Ἀπαρνητὲς τοῦ Νοήματος: Οἱ τεταγμένοι στὸ καλὸ ἐντοπίζονται ὡς φορεῖς τῆς κακίας, ἐκζητεῖ νὰ μᾶς "διδάξει" ἢ ἀφήγησι! Κι εἶναι βέβαια ἐτοῦτο ἕνα συμπέρασμα ἰδανικόν, ὅσον ἀφορᾷ κάθε περαιτέρω ἔφεση ὅλων μας πρὸς μιὰ «μετα-ενοχικὴ» βιοτή: Μιὰ ἐξέλιξη ἐπέκεινα πάσης μνήμης – ἢ ἰδέας – ἠθικῆς διερώτησης.

Σὰ νὰ ἦτανε τάχα, οὐδαμοῦ, νοητὸ χωρὶς τὴ θεμελίωσή του στὴν ἠθικὴ νὰ μπορεῖ νὰ εὐσταθήσει ὁποιοδήποτε *νόημα*. Ἦ – πολὺ πιθανότερα – σὰ νὰ συστήνεται πρόθυμη ἢ Ἐξουσία τοῦ Λόγου, στὶς μέρες μας, νὰ προσχωρήσει στὴν Ἀλογία χάριν ἀπαλλαγῆς τῆς συνείδησης ἀπὸ κάθε εὐθύνη της.

Εἶναι δύσκολο ἐπὶ τέλους νὰ ὑποψιαστοῦμε ὅτι οἱ ἴδιες οἱ σχέσεις, ἔτσι, τῶν

άνθρώπων καταπίπτουν στο έρεβος; Μὲ μονάχο πὸν μένει, νὰ ἀρθοῦν στὸ σταυρὸ οἱ ἄθῳοι του αἵματος...

«Οἱ πιστοὶ κρίνονται ἀπορριπτέοι γιὰ αὐτὸ πού (ἐν ἐπιγνώσει) *πράττουν*», ἐπιμένουν – μὲ φτηνότερο πειστήριο τὴν περὶ πλούτου ψευδομαρτυρία – νὰ μᾶς βεβαιώνουν, ἀκόμα καὶ καταμεσῆς τῆς κατάρρευσης, οἱ ταγοὶ τῆς... προοδευτικῆς ἀντιλήψεως. Χωρὶς κἂν νὰ ὁμολογοῦν πῶς, ἀκόμα καὶ ἡ ὕστερη αὐτὴ καταγγελία, συνιστᾷ μιὰ ἀναφανδὸν ἀναδίπλωση ἀπὸ τὴν μομφὴ πὸν ἔξαπολυόταν στὴν ἀφετηρία τῆς... διαφωτισμένης τους διαδρομῆς: Τότε – ἀξίζει νὰ θυμηθοῦμε – τὸ παράγγελμα ἔλεγε: «Οἱ πιστοὶ κρίνονται ἀπορρίψιμοι γιὰ αὐτὸ πὸν (ἀνεπίγνωστα) *εἶναι*.»

Νὰ τὸ προσδιορίσουμε περισσότερο συγκεκριμένα: Οἱ χριστιανοὶ καταγγέλλονται σήμερα πῶς... δὲν εἶναι χριστιανοί. Ἔχει μεσολαβῆσει, ὅμως, μιὰ στροφή... ἑκατὸν ὀγδόντα μοιρῶν: Στὴν ἀκμὴ τῶν νέων καιρῶν (ἐπὶ Νίτσε, ἄς ποῦμε) ἡ ὀργίλη ἐναντίον τους ἔγκληση ἐστιαζόταν, μὲ ὀρμὴ, ἀκριβῶς στὸ ἀντίθετο!

Μιὰ μεταβολὴ στάσης πὸν ἀποδεικνύει, ἰδοῦ, ὅτι χωρὶς τὴν ἐπίκληση μιᾶς χριστιανικῆς κατανόησης τοῦ κόσμου, δὲν ἀξιῶνεται νὰ ἀρθρωθεῖ οὔτε κἂν μιὰ «ἀντιχριστιανικὴ» ἐπαγωγὴ πορισμάτων τοῦ... αὐτοβέβαιου λόγου τῶν κοσμικῶν ἡγουμένων μας.

Ἡ ἴδια ἡ Ἱστορία (δηλαδή, οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι μέσα της) σημαίνει μὲ λίγα λόγια ἐτοῦτο, ἀρνεῖται νὰ... ἀπαρνηθεῖ τὴ χριστιανικὴ της νοηματοδότηση. Εἶναι τάχα δύσκολο νὰ ἐννοήσουμε, τότε, ὅτι τὰ περιεχόμενα τοῦ «συγχρονισμοῦ» καὶ τοῦ «ἀναχρονισμοῦ» ἐκδιπλώνουν ἐνώπιόν μας ἄ π ο λ ύ τ ω ς ἄ ν ἄ σ τ ρ ο φ ῆ ἔννοια ἀπὸ αὐτὴν, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας, ἡ φωνὴ τῶν... δεινῶν τοῦ λόγου ἐπιμοχθοῦσε – ἐδῶ καὶ τρεῖς, σκιερούς, τελευταίους αἰῶνες – νὰ τὰ πειθαναγκάσει νὰ περιαχθοῦν;

(Περιοδικό «*Νέα Ευθύνη*»)

(Πηγὴ ψηφ. κειμένου: [Αντίφωνο](#))